

Voormalige jamfabriek St.-Anne gedetailleerd in kaart gebracht

Na de sloop en het neerhalen van de schoorsteen in 1998 is er van de voormalige Sloep's jamfabriek in St.-Anne niets tastbaars overgebleven. Wie wilde weten hoe de vruchtenconservenfabriek er van binnen uit zag was aangewezen op verhalen of het eigen geheugen. Maar sinds maandag kan men ook terecht bij het BKI op Oudebildtzijl. Nazaat Johan Sloep maakte een schilderij van de fabriek, voornamelijk gebaseerd op zijn eigen herinneringen. Het doek is een tot in detail uitgewerkte dwarsdoorsnede van de voormalige jam- en vruchtensapfabriek.

Het is aan St.-Annabuurtster Jan Stienstra te danken dat het schilderij nu in het Bildts Kulturtoeristys Informasysintrum (BKI) hangt. Stienstra was jarenlang bestuurslid van de Stichting Behoud Industrieel Erfgoed Frys-

lân. De stichting hield op te bestaan, maar Stienstra ging alleen verder en wilde de voormalige jamfabriek zo volledig mogelijk documenteren. Enkele jaren geleden zocht hij contact met Johan Sloep uit Surhuisterveen, kleinzoon van de vroegere fabriekseigenaar Johannes Sloep. Sloep had weinig op papier over de voormalige fabriek, maar kon zich de inrichting nog heel goed herinneren. Daarnaast is hij van beroep technisch tekenaar. Sloep ging in op Stienstra's verzoek om de fabriek in kaart te brengen.

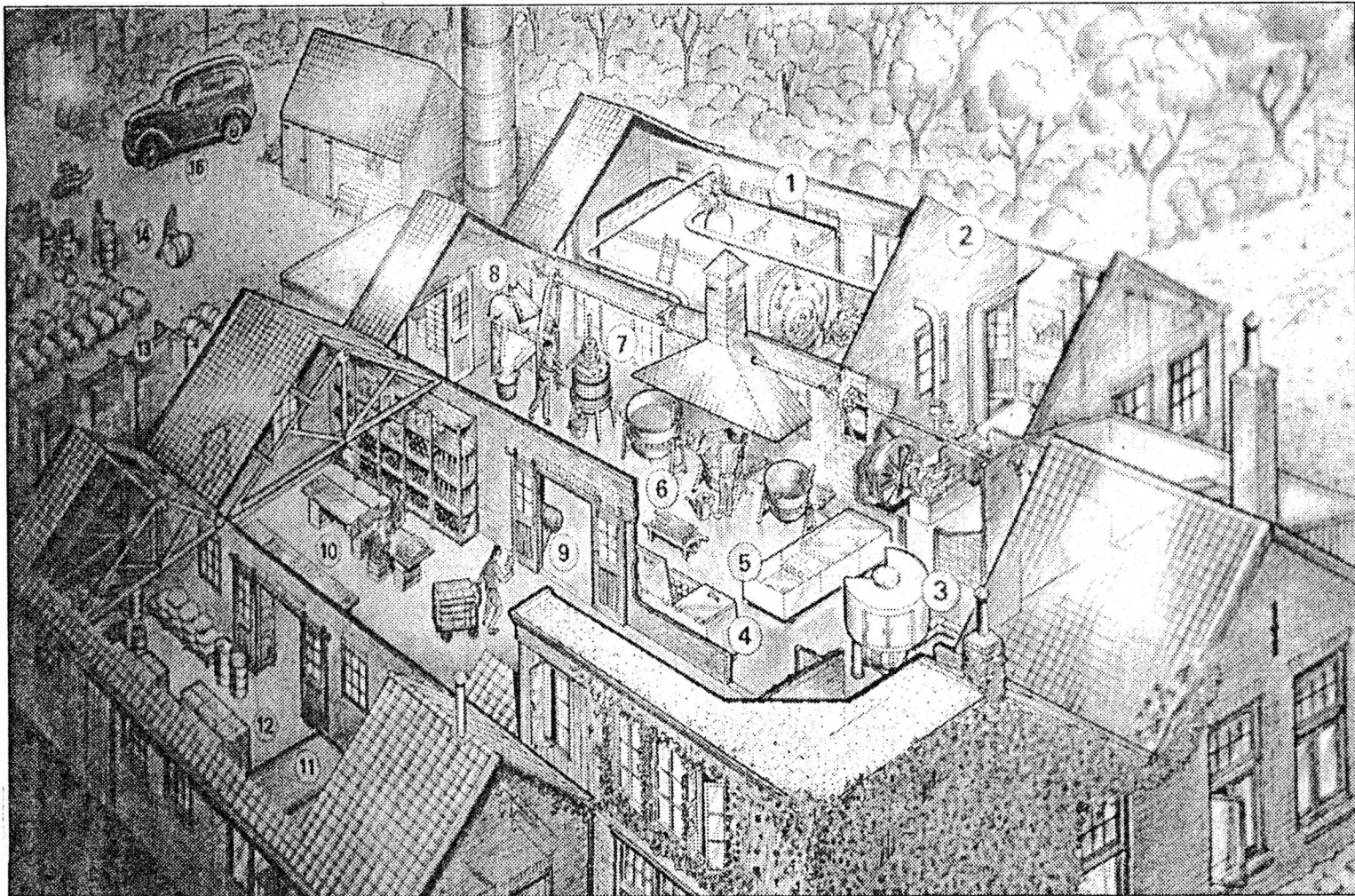
Omdat er nauwelijks documenten of tekeningen van de fabriek bewaard zijn gebleven, moest Johan Sloep vooral vertrouwen op zijn geheugen. Het resultaat is een zogenaamde 'ghost-view'. Van boven af krijgt de kijker zicht op wat er zich in de fabriek bevond en afspeelde. Niet alleen de vertrekken maar ook de kleinste details zijn in kaart gebracht, tot aan de machines en de waslijn van de buurvrouw toe.

Sloep's jamfabriek vormt een wezenlijk onderdeel in de geschiedenis van de industrie op het Bildt. De fabriek, die in 1896 in 't Bosch werd geopend, legde zich in het begin toe op de fabricage van jam. Sloep zag echter meer kansen in de productie van vruchtensappen en alcoholvrije likeuren en verkaste naar Leeuwarden waar meer ruimte was.

Toen het ook daar te klein werd, kocht Sloep meer grond in St.-Anne, zodat hij in 1916 terugkeerde. De jamfabriek bleef operatief tot 1961, toen de fabriek wegens te grote concurrentie moest worden gesloten.

Het was eigenlijk de bedoeling om het schilderij een plaats te geven binnen het Bildts Dokumintasy sintrum, maar die vond het BKI een meer geschikte locatie. Piet Wiersma van het BKI zei maandagavond tijdens de officiële overdracht 'och soa blij' te zijn met het schilderij en beloofde het doek een mooie plaats te zullen geven.

Foto boven: v.l.n.r. Tekenaar Johan Sloep, Jan Stienstra en Aldert Cuperus (BKI) halen herinneringen op.

Het schilderij van Johan Sloep biedt een gedetailleerd zicht op de binnenkant en het terrein om de jamfabriek.